

VÍTEJTE V ŘEČIŠTI VEŘEJNÝCH PENĚZ

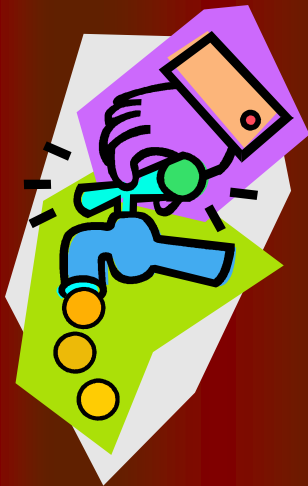
Rozpočtové právo

Rozpočtové právo ÚSC – Financování ÚSC

Fiskální část finančního práva a to
v pododvětví, které nejtypičtěji
charakterizuje

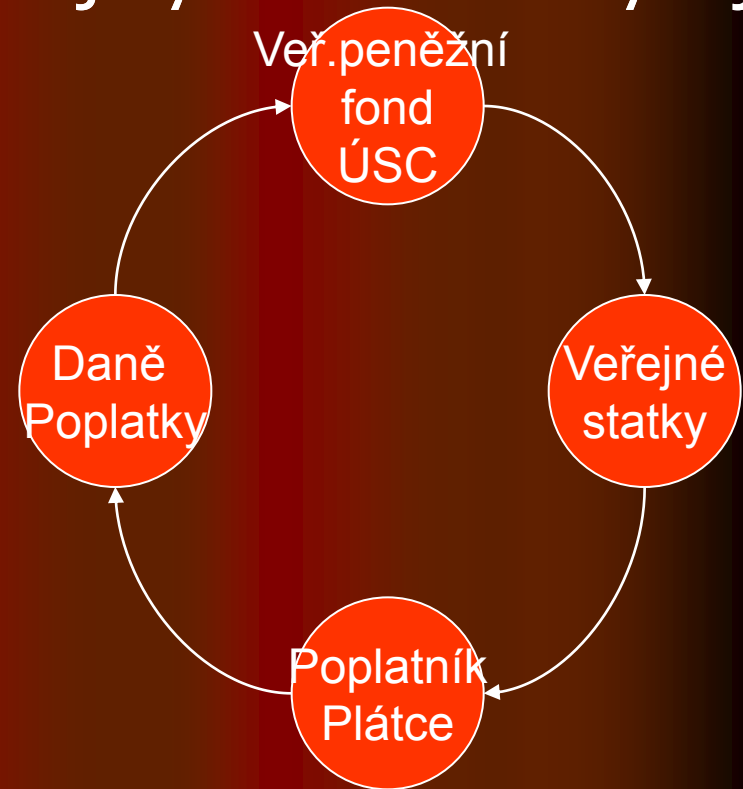
TOK PENĚŽ

TOK PENĚŽ

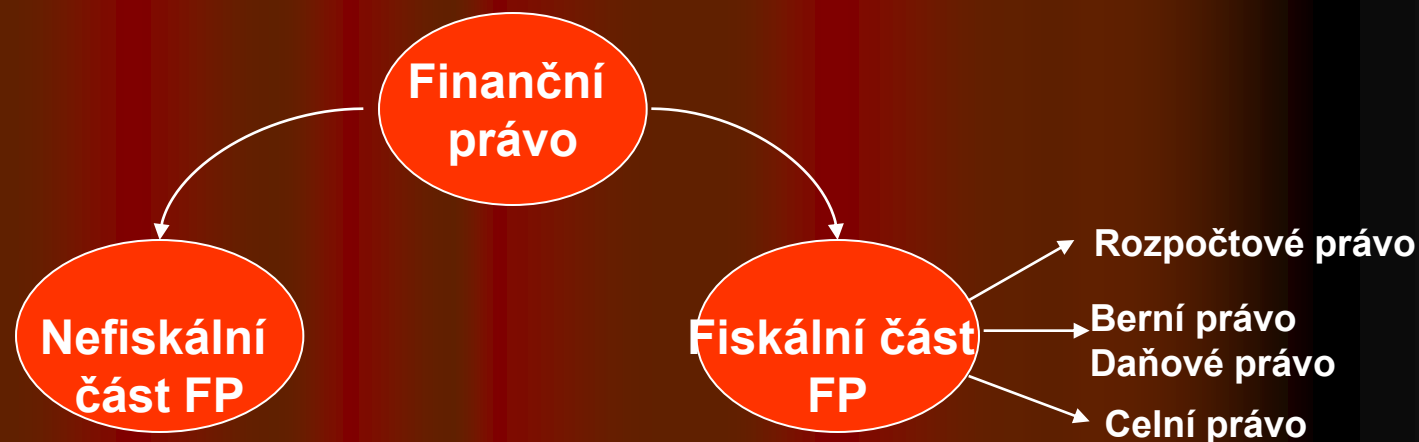

Příjmy

Výdaje

Rozpočtové právo v systému finančního práva

- V rámci fiskální části FP můžeme hovořit o tom, že ji ještě tvoří i právní úprava účetnictví, které se promítá jak do rozpočtového práva, tak především do berního-daňového práva
- Tato jednotlivá pododvětví FP spolu velmi úzce souvisí a mají úzké vazby

Rozpočtové právo ÚSC-pojem

- souhrn právních norem, které se zabývají chováním subjektů finančně právních vztahů k veřejným peněžním fondům ÚSC, resp. rozpočtům ÚSC
- souhrn finančně právních norem upravujících :
 1. rozpočtovou soustavu ÚSC,
 2. rozpočtový proces,
 3. každoročně rozpočty ÚSC

Vnitřní členění RP ÚSC

- **Obecná část**
- **Zvláštní část**
- **Procesní část**

Obecná část

- **Obecné pojmy charakterizující dané pododvětví – rozpočet, rozpočet ÚSC fond, peněžní fond.....**
- **Typy veřejných rozpočtů**
- **Rozpočtové zásady**
- **Funkce rozpočtů**

Zvláštní část

- Rozpočet ÚSC
- Rozpočty peněžních fondů
- Rozpočty příspěvkových org.
- Rozpočty org. složek

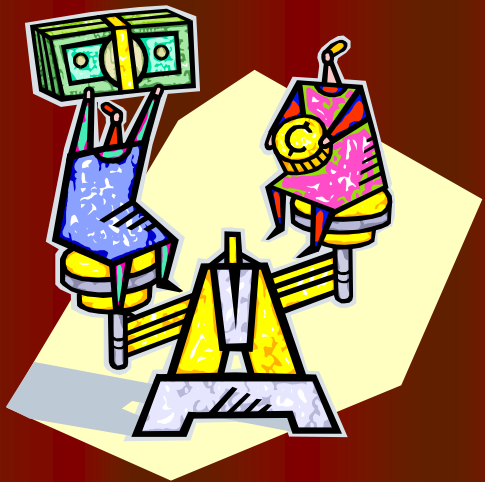
Procesní část

- **Proces vytváření rozpočtů**
- **Lhůty**
- **Sankce**

Obecná část

POJEM ROZPOČET

rozpočet ÚSC

- **BUDGET=anglické slovo, vzniklo ze starofrancouzského o boulette**
- **V nejširším pojetí-přehled příjmů a výdajů soukromého nebo veřejného hospodářství pro určité období-rozpočtové**

POJEM ROZPOČET ÚSC

Definici nelze jednoznačně stanovit a to z důvodu, že rozpočet ve společnosti hraje roli

- **hospodářskou**
- **státoprávní**

ROZPOČET z hospodářské stránky

- Číselný plán pro určité, časově omezené období, jehož náplní jsou PŘÍJMY a VYDAJÉ
- Z historického pohledu lze rozpočet chápat jako produkt historického vývoje společnosti a její ekonomiky
- Vztah příjmů a výdajů pro určité období časový úsek, jedná se o takový vztah, který vychází z počáteční situace(stavu) $P+V$ a z cílové vize $P+V$

FUNKCE ROZPOČTU

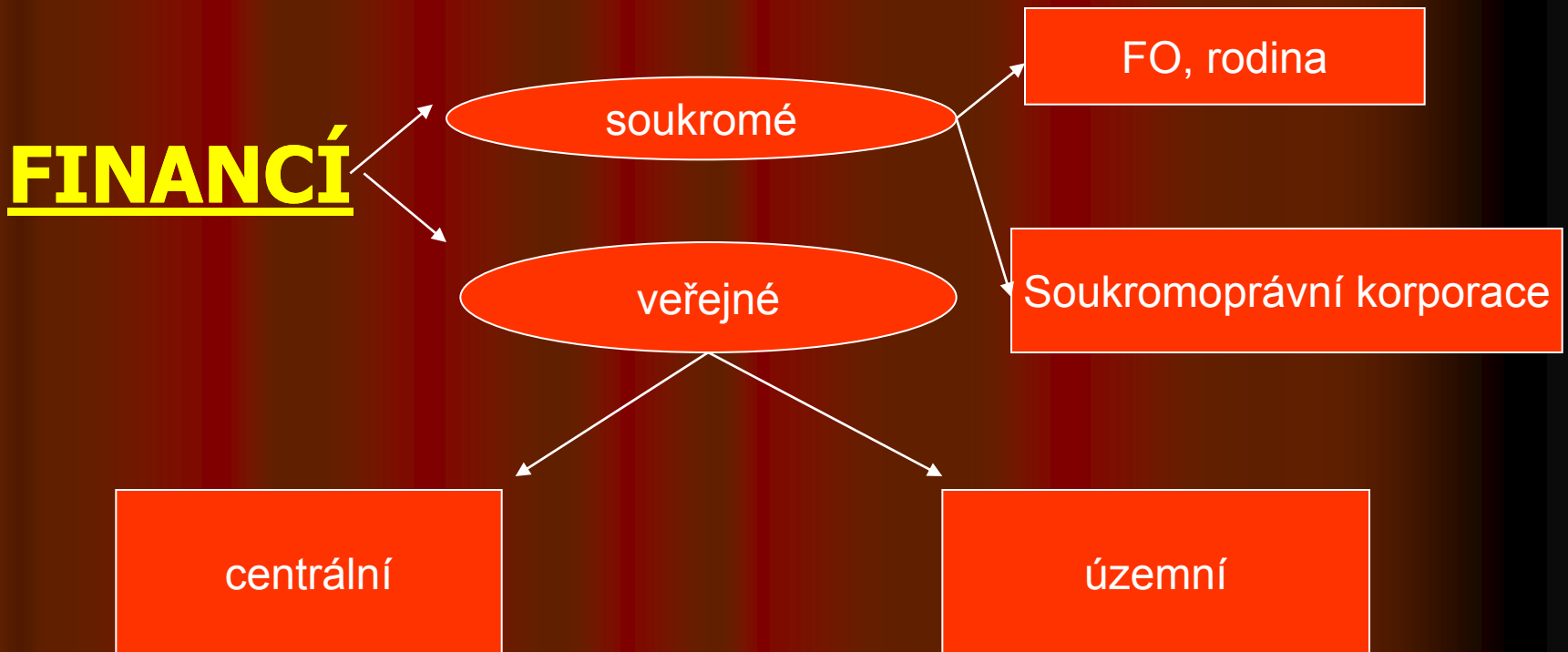
- ***FISKÁLNÍ***
- ***ALOKÁČNÍ***
- ***REDISTRIBUČNÍ***

Zásady rozpočtnictví

- 1. Z. plánovitosti**
- 2. Z. jednotnosti**
- 3. Z. neúčelovosti příjmů**
- 4. Z. účelovosti výdajů**
- 5. Z. úplnosti**
- 6. Z. reálnosti**
- 7. Z. včasnosti**
- 8. Z. veřejnosti**
- 9. Z. vyrovnanosti- přebytkový x deficitní**

Rozpočtová soustava

- Rozpočtová soustava se člení podle

Rozpočtová soustava

Na *místní* úrovni půjde o soustavu rozpočtů:

- rozpočty krajů
- rozpočty obcí
- rozpočty dobrovolných svazků obcí
- rozpočty statutárních měst
- rozpočet hlavního města Prahy rovněž pro jejich městské části nebo obvody.

Rozpočty organizačních složek

Malé nahlédnutí do historie rozpočetnictví vč. Rozpočetnictví úsc

„ Bez poznání minulosti bychom nepochopili přítomnost.“

- Vznik rozpočtů je spojen s vývojem jednotlivých společensko-ekonomických formací - *prvotní formy rozpočtů - otrokářská společnost - vše mělo naturální podobu*

- Vznik kovových peněz znamenal zdokonalování státního hospodářství a vedl k jejich hromadění do státní pokladny např. Čína, Egypt, Řecko
- otrokářský Řím-vznik prvních **poplatků** – za užívání podmaněných státních **území-AGER PUBLICUS** a
- vznik prvních daní
 - pozemková daň(tributum soli)**
 - naturální daň z části úrody(stipendium)**
 - poplatky z řemesel a jiného podnikání(vectigalia)**

Historie rozpočtů v České republice

- St. rozpočet dnešního typu vznikl 17. října 1863- ale úprava pouze rozpočtového řízení
- ***1867 v Ústavě první právní úprava rozpočtu jako takového***

- Recepce zákonných norem **Rakouska-Uherska** do československého právního řádu , která byla provedena **z.č.11/1918 Sb.**, znamenala i převzetí **rakouských rozpočtových norem**

- Další období: 1927-1938-radikální změny:
rozpočty ve formě zákonů
r. 1927 reforma- rozpočty byly rozděleny do čtyř rozpočtových skupin:
státní správa,
státní podniky,
samosprávné celky,
státní dluh.

- **Rozpočty po roce 1945:
Stagnace 1945 + 1946 vůbec
rozpočty nebyly**

ROZPOČTY PO r. 1948

- Došlo k novému přístupu v propojení rozpočtů =

1. rozpočty státních podniků propojeny s

2. rozpočty Národních výborů

3. rozpočty ministerstev v

jednom Státním rozpočtu

- **Z.č. 8/1959 Sb., byla stanovena základní pravidla hospodaření s rozpočtovými prostředky**
- **Platila do roku 1970, kdy vznikla nová v souvislosti s federací+každá republika měla svá rozpočtová pravidla**
- **Další změna po revoluci v roce 1990-zák. č. 576/1990 Sb., pravidla hospodaření s rozpočtovými prostředky, která platila až do roku 2000.**

Prameny právní úpravy RP

- **Úz. Č. 1/1993 Sb.**, Ústava, vzpzd.
- **Úz. Č. 2/1993 Sb.**, Listina zákl. práv a svobod, vzpzd.
- *ÚZ č.347/1997 Sb., o vytvoření VÚSC*
- **Z.č. 218/2000 Sb.**, o rozpočtových pravidlech a o změně souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), vzpzd.
- **Z.č. 250/2000 Sb.**, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, vzpzd.

- **Z.č. 219/2000 Sb.**, o majetku ČR a jeho vystupování v některých právních vztazích, vzpzd.
- **Z.č. 128/2000 Sb.**, o obcích , vzpzd.
- **Z. č. 129/2000 Sb.**, o krajích, vzpzd.
- **Z. č. 320/2001 Sb.**, o finanční kontrole ve veřejné správě, vzpzd.
- **Z. č. 243/2000 Sb.**, o rozpočtovém určení výnosu některých daní, vzpzd.

- **Z. č. 420/2004 Sb.**, o přezkoumávání hospodaření ÚSC, vzpzd.
- **Z. č. 563/1991 Sb.**, o účetnictví, vzpzd.
- **Z. č. 280/2009 Sb.**, DŘ, vzpzd.
- **Vyhláška č. 323/2002 Sb.**, o rozpočtové skladbě, vzpzd.
- **Vyhláška č. 416/2004 Sb.**, kterou se provádí zák. o FK ve VS
- ***Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, vzpzd.***

HOSPODAŘENÍ ÚSC

z.č. 250/2000 Sb., + dílčí novely

- **I. Obecná ustanovení**
- **II. Finanční hospodaření**
- **III. Rozpočtový proces**
- **IV. Organizace ÚSC**
- **V. Hospodaření dobrovolných svazků obcí**
- **VI. Přejímná a závěrečná ustanovení**

SUBJEKTY RP

- **Orgány místní samosprávy**
- **Zájmové veřejnoprávní korporace**
- **Soukromoprávní korporace**
- **Fyzické osoby+ PO**
- **Speciální orgány státní správy=ÚFO**

Zákon upravuje:

- ❖ tvorbu,
- ❖ postavení,
- ❖ obsah,
- ❖ funkci rozpočtů ÚSC-obcí+krajů,
- ❖ stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky ÚSC,
- ❖ zřizování nebo zakládání PO

Zákonem se řídí:

- **Obce**
- **Kraje**
- **Dobrovolné svazky obcí**
- **Statutární města**
- **Městské části a obvody**
- **Hlavní město Praha**
- **Příspěvkové organizace v oblasti školství**
- **Regionální rady regionů soudržnosti**

Základní pojmy

- ✓ Rozpočet - *finanční plán, jímž se řídí financování činností ÚSC a svazku obcí, rozp. rok = kalendářní*
- ✓ Rozpočtový výhled – *je pomocným nástrojem ÚSC sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství*

ROZPOČTOVÝ VÝHLED

- 1. Uzavřených smluvních vztahů**
- 2. Přijatých závazků**
- 3. Na období 2-5 let, následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet**

Obsahem rozpočtového výhledu jsou:

- ❖ Souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích
- ❖ Dlouhodobější závazky a pohledávky
- ❖ Finanční zdroje a potřeby dlouhodobě realizovaných záměrů

RV- je povinný (dříve fakultativní)!!!

TYPY rozpočtů ÚSC

Vyrovnaný $P = V$

Deficitní rozpočet může být schválen:

1. Finančními prostředky z minulých let
2. Smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí, výnosem z prodeje vlastních dluhopisů

Přebytkový rozpočet :

1. Některé příjmy daného roku jsou určeny k využití až v následujících letech
2. Splácení jistiny úvěru z předchozích let

Zůstatky v rozpočtu a jejich použití

- ✓ Kladné – se převádí k použití v dalším roce ke krytí rozpočtových výdajů
 - převádí do peněžních fondů
- ✓ Schodky- se uhrazují z prostředků minulých let
 - kryjí se z návratných zdrojů splatných v následujících letech

Zvláštní část

Peněžní fondy ÚSC

Účelové (ke konkrétnímu účelu)

Neúčelové (bez účelového určení)

ZDROJE – přebytky z minulých let,
-nevyužitá P,

-převody prostředků během roku do
účelových peněžních fondů

Obsah rozpočtu

- Příjmy
- Výdaje
- Ostatní peněžní operace
- Tvorba a použití peněžních fondů

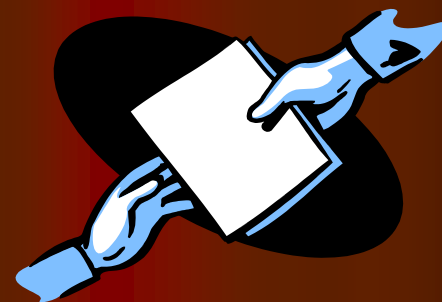
Operace mimo rozpočet

Některé operace se mohou uskutečňovat mimo rozpočet:

- Cizí prostředky
- Sdružené prostředky
- Podnikatelské činnosti

Principy příjmů rozpočtu ÚSC

- a) Finanční autonomie
- b) Princip zdaňovací pravomoci
- c) Zásluhovosti
- d) Solidarity
- e) Stability

PŘÍJMY rozpočtů ÚSC

- příjmy z vlastního majetku a majetkových práv,
- příjmy z výsledků vlastní hospodářské činnosti,
- příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, která organizaci zřídila nebo založila,

- příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy - správních poplatky z této činnosti,
- příjmy z vybraných pokut a odvodů uložených v pravomoci obce,
- výnosy z místních poplatků

- výnosy daní nebo podíly na nich podle zvláštního zákona,
- dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů,
- dotace z rozpočtu kraje,

- prostředky získané správní činností ostatních orgánů státní správy, např. z jimi ukládaných pokut a jiných peněžních odvodů a sankcí,
- přijaté peněžité dary a příspěvky,
- jiné příjmy, podle zvláštních zákonů

Další finanční prostředky

1. poskytnuté prostřednictvím Národního fondu.
2. návratných zdrojů
3. ke krytí dočasného časového nesouladu mezi výdaji a příjmy může být použita návratná finanční výpomoc ze státního rozpočtu, z rozpočtu kraje nebo z rozpočtu jiné obce.

Návratná finanční výpomoc je bezúročná. Její opožděné splácení se považuje za zadržování peněžních prostředků.

Výdaje rozpočtů ÚSC

- závazky vyplývající pro obec, kraj z plnění povinností uložených jí zákony,
- výdaje na vlastní činnost obce, kraje v samostatné působnosti, zejména výdaje spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj,
- výdaje spojené s výkonem státní správy, ke které je obec, kraj pověřena zákonem,

- závazky vyplývající pro obec, kraj z uzavřených smluvních vztahů a ze smluvních vztahů vlastních organizací,
- závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými obcemi nebo s dalšími subjekty, včetně příspěvků na společnou činnost,

- úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů,
- výdaje na emise vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů z nich náležejících jejich vlastníkům,

- výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro obec,
- jiné výdaje uskutečněné v rámci působnosti obce, kraje včetně darů a příspěvků na sociální nebo jiné humanitární účely.

Rozpočtová skladba

- Rozpočet se zpracovává v třídění podle rozpočtové skladby, kterou stanoví Ministerstvo financí vyhláškou.
- Orgány územního samosprávného celku a orgány svazku obcí projednávají rozpočet při jeho schvalování v třídění podle rozpočtové skladby tak, aby schválený rozpočet vyjadřoval závazné ukazatele, jimiž se mají povinně řídit

Procesní část

Rozpočtový proces na úrovni ÚSC

1. Sestavení a schválení rozpočtu
2. Plnění a kontrola
3. Sestavení a schválení závěrečného účtu

1. Vypracování rozpočtu

Návrh:

1. Finanční výbor
2. Rada
3. Finanční komise
4. Zastupitelstvo

Připomínky:

Občané, kontrolní výbor, zastupitelstvo

Schvalování

- o Vyvěšení - 15 dnů před schválením
- o Schválení – **ZASTUPITELSTVO**
- o Rozpočtové provizorium
- o Rozpis ukazatelů-finanční výbor
- o Hospodaření a kontrola

2. Hospodaření a kontrola

- ❖ **Plnění sleduje finanční a kontrolní výbor**
- ❖ **Rada obce, kraje**
- ❖ **Finanční komise**

Časové použití prostředků-jen pro fiskální rok,
Ostatní se převádějí

**KONTROLA- vnitřní
vnější**

Vnitřní kontrola

- ✓ Finanční výbor
- ✓ Kontrolní výbor
- ✓ Zastupitelstvo
- ✓ Rada

Vnější kontrola

- ✓ Občané
- ✓ ÚFO
- ✓ NKÚ
- ✓ Kraj- přezkoumávání hospodaření
ÚSC – z.č. 420/2004 Sb.,
- ✓ Ministerstvo financí

Změny rozpočtu

- Změny rozpočtu se provádějí rozpočtovými opatřeními, které se evidují podle časové posloupnosti,
- přesun rozpočtových prostředků,
- použití nových, rozpočtem nepředvídaných příjmů k úhradě nových V
- vázání rozpočtových výdajů, pokud nejsou P

3. Závěrečný účet

Sestavuje: Finanční výbor
Rada
Finanční komise
Zastupitelstvo

Připomínky:
Občané, kontrolní výbor,
zastupitelstvo

Schvaluje :
zastupitelstvo

Závěrečný účet

- V závěrečném účtu jsou obsaženy údaje příjmů a výdajů v plném členění podle rozpočtové skladby, údaje o hospodaření s majetkem a o dalších finančních operacích, včetně tvorby a použití fondů,
- Součástí závěrečného účtu je vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtům krajů, obcí, státním fondům, Národnímu fondu a jiným rozpočtům a k hospodaření dalších osob,

- **Územní samosprávný celek a svazek obcí jsou povinny dát si přezkoumat své hospodaření za uplynulý kalendářní rok**
- **Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření je součástí závěrečného účtu při jeho projednávání v orgánech územního samosprávného celku a svazku obcí.**

Porušení rozpočtové kázně

- **Porušením rozpočtové kázně je každé neoprávněné použití nebo zadržetí peněžních prostředků poskytnutých z rozpočtu**
- **územního samosprávného celku,**
- **městské části hlavního města Prahy,**
- **Regionální rady regionu soudržnosti,**
nebo
- **svazku obcí.**

- Fyzická osoba, právnická osoba nebo organizační složka státu, která porušila rozpočtovou kázeň, je povinna provést odvod za porušení rozpočtové kázně do rozpočtu, z něhož jí byly peněžní prostředky poskytnuty.
- **Odvod za porušení rozpočtové kázně odpovídá částce neoprávněně použitých nebo zadržovaných prostředků.**

- O uložení odvodu a penále za porušení rozpočtové kázně rozhoduje v samostatné působnosti
- u obce obecní úřad,
- u městské části hlavního města Prahy úřad městské části,
- u hlavního města Prahy Magistrát hlavního města Prahy,
- u kraje krajský úřad.

- Při správě odvodů a penále se postupuje podle zákona upravujícího správu daní. Porušitel rozpočtové kázně má při správě odvodů za porušení rozpočtové kázně postavení daňového subjektu.
- Územní samosprávný celek poskytuje na vyžádání informace získané při správě odvodů za porušení rozpočtové kázně orgánu oprávněnému ke kontrole těchto poskytnutých prostředků.

Správní delikty

- **Územní samosprávný celek, svazek obcí, městská část hlavního města Prahy nebo Regionální rada regionu soudržnosti se dopustí správního deliktu tím, že**
 - nezpracuje rozpočtový výhled,
 - nehospodaří podle pravidel rozpočtového provizoria,
 - neprovede změny schváleného rozpočtu
 - zpracuje rozpočet v rozporu svzhl. o rozp. skladbě,
 - neprovede rozpis schváleného rozpočtu,
 - nevykonává kontrolu svého hospodaření podle KO ve VS
 - nezajistí přezkoumání svého hospodaření za

- **Za správní delikt se uloží pokuta do 1 000 000 Kč.**
- **Pokuty vybírá a vymáhá orgán, který je uložil. Příjem z pokut je příjmem rozpočtu, ze kterého je hrazena činnost správního orgánu, který pokutu uložil.**

Organizace ÚSC

Organizace ÚSC

- zřizovat vlastní organizační složky jako svá zařízení bez právní subjektivity,
- zřizovat příspěvkové organizace jako právnické osoby, které zpravidla ve své činnosti nevytvářejí zisk,

- **zakládat obchodní společnosti, a to akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným,**
- **Zakládat ústavy – 89/2012 Sb., OZ**
- **zakládat obecně prospěšné společnosti podle zvláštního zákona,**
- **zřizovat školské právnické osoby podle zvláštního právního předpisu,**
- **zřizovat veřejné výzkumné instituce podle zvláštního zákona**

Organizační složky ÚSC

- Rozhodnutím zastupitelstva
- Zřizovací listina
- Hospodaří jménem zřizovatele
- Nejsou účetní jednotkou

Forma hospodaření OS

- nevyžadují velký počet zaměstnanců,
- nepotřebují složité a rozsáhlé strojní nebo jiné technické vybavení,
- nejsou vnitřně odvětvově či jinak organizačně členěné,
- nevstupují do složitých ekonomických nebo právních vztahů.

Hospodaření organizačních složek

- Územní samosprávný celek má ve svém rozpočtu obsaženy veškeré příjmy a výdaje svých organizačních složek. Rozpočet organizační složky je součástí rozpočtu jejího zřizovatele. Organizační složka je povinna dbát, aby dosahovala příjmů stanovených rozpočtem a plnila určené úkoly nejhospodárnějším způsobem.

- Územní samosprávný celek dává oprávnění k dispozicím s rozpočtem organizační složky jednak svému úřadu, jednak také podle potřeby odpovědnému vedoucímu organizační složky. Při dělbě těchto oprávnění vychází z místních podmínek činnosti organizační složky, s přihlédnutím k povaze úkolů, které prostřednictvím své organizační složky zabezpečuje

Příspěvkové organizace ÚSC

ÚSC zřizuje příspěvkové organizace pro takové činnosti ve své působnosti, které jsou zpravidla neziskové a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují **samostatnou právní subjektivitu!**

Zřizovatel vydá o vzniku příspěvkové organizace zřizovací listinu

Hospodaření PO

- Příspěvková organizace hospodaří s peněžními prostředky získanými vlastní činností a s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele. Dále hospodaří s prostředky svých fondů, s peněžitými dary od fyzických a právnických osob, včetně peněžních prostředků poskytnutých z Národního fondu a ze zahraničí.

Příspěvková organizace dále hospodaří

- a) s dotací na úhradu provozních výdajů, které jsou nebo mají být kryty z rozpočtu Evropské unie, včetně stanoveného podílu státního rozpočtu na financování těchto výdajů,
- b) s dotací na úhradu provozních výdajů podle mezinárodních smluv, na základě kterých jsou České republice svěřeny peněžní prostředky z finančního mechanismu Evropského hospodářského prostoru, z finančního mechanismu Norska a programu švýcarsko-české spolupráce.

Peněžní fondy příspěvkových organizací

- ❖ rezervní fond,
- ❖ investiční fond,
- ❖ fond odměn,
- ❖ fond kulturních a sociálních potřeb.

Hospodaření svazku obcí

Majetek

*Vložený vlastní majetek jednotlivých členských obcí (podle stanov svazku obcí), ale majetek je pořád ve vlastnictví obce-svazek pouze hospodářství-
vlastnictví nelze převést*

Finanční hospodaření SO

- Rozpočet
- Rozpočtový výhled
- Zveřejnění návrhu po dobu 15 dnů před schválením v jednotlivých obcích

Příspěvkové organizace SO

- SO může zřizovat PO v oblasti školství (školy, školská zařízení)
- Nejvyšší orgán svazku obcí rozhoduje o zřízení, změně, zrušení PO,
- vydá zřizovací listinu
- Dále platí vše jako u jiných PO dle z. 250/2000 Sb., RPÚR

Plnění závazků z Evropské dohody

Poskytování finančních prostředků z rozpočtů ÚSC musí být v souladu se zvláštním zákonem upravujícím postup při posuzování slučitelnosti veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé.

Pěkný den

Pěkný zbytek dne,
hezký večer
a příště
nashledanou!